

Дмитро ШУПТА – відомий поет, перекладач, критик, культурно-громадський діяч. Народився 20 січня 1938 року в селі Куріньці Чорнуського району на Полтавщині, в родині, корені якої сягають давнього козацького роду. У час жорстоких голодоморів батька майбутнього письменника було репресовано, а у 1980-х роках уже й він стане в'язнем сумління. Дмитро з відзнакою закінчив Кримський медичний інститут, працював хірургом.

Автор понад 40 збірок вишуканої лірики, музичних збірників, численних публікацій у періодиці. Заслужений працівник культури України, лауреат Міжнародної літературної премії імені Г. С. Сковороди. Низка творів митця покладена на музику.

Пропонуємо читачам фрагмент танкового циклу «В театрі крони» зі збірки «Сад Рьоандзі» (2009) Дмитра Шупти, створеної за японськими мотивами.

В ТЕАТРІ КРОНИ

1

Хай позникали
Седока й нагаута,
Та розквітають
Сьогодні хоку й танка –
Взірці пісень коротких.

2

Співай, о вітре, –
Безсмертний гімн просторів.
Тобі іще я,
Єдиному, на пам'ять
Цю пісню подарую.

3

Непевне море
Міражним краєвидом
Втонуло в спокій,
А у глибу колише
На безголов'я бурю.

4

За небокраєм
І тінь не та, і запах,
І я гадаю:
Мене вже не впізнає,
Хто залишився вдома.

5

Слідами предків
Я продираю темін
І їх джерела
Мені ковтком цілющим
Тамують вічну спрагу.

6

Шляхи у небо
Лежать за горизонтом,
А тут, о диво,
Їх треба подолати
Крізь морок, пил і муки.

7

У серці – пуста.
Воно розкрите навстіж.
Любов благаю:
Зайти і поселитись,
Як до шпаківні птаха.

8

Еритроцити –
Асфальтних магістралей
Автомобілі,
Гальмо вам поважати,
Живитись власним смогом.

9

Дно кам'янисте
В каньйонах вулиць міста
Шліфують ноги
Байдужих пішоходів
Й протектори машинні.

10

Є інший вимір.
Є інший світ – він поруч.
Це – рай у душах.
Очищеного світла
І помислу, й сумління.

11

Хто нам дозволить
Осяйну оболонку
Розшмагувати,
Коли у ній сьогодні
Сама нечиста сила?

12

Де музика б'є
Джерелом чистоводим,
Іду напитись
Краси, а ще – натхнення
Й міцної сили духу.

13

Небіж подався
За гори і за море,
Не попросався.

Я з ним колись зустрінусь
У Царстві Духа Предків.

14

Знайшов шпарину,
А звідти – світла блиски.
Оце й просвіток!
З душевним супокоєм
Моя утіха й воля.

15

Були кургани
Понад селом прадавнім,
Та їх бульдозер
Згорнув у ці розмиви.
Баюри – замість тракту.

16

Цвітонний тиждень!
В золотошумовинні
Весняні верби.
Дзвенить тисячострунно
Мелодія бджолина.

17

Обійми неба,
А ми ракет жигаллям
Все пропікаєм –
Вкидаємо надії
У озонові діри.

18

В моїй уяві:
За обрієм копита,
Що стугоніти
Ніяк не перестануть –
У грім переросли вже.

19

Митець картину
Тонкими відчуттями
Спонтанно ловить –
На полотні складає
Звіт про каврай душевний.

20

Тихий, приступний
Далекий грім загайний
До спілкування –
Він прагне товариства
У вишуканім колі.

21

В дугу веселки
Запрягти б мені коня
Й промчати степом
Безмежжя голубого.
Та де той кінь пасеться?

22

Джура-світанок
Не мені підносить
Спис – перший промінь
І сагайдак блискавок.
Не я на Січ полину.

23

Співіснують же якось
В акваріумі риби...
В своєму царстві
В'язниці водяної.
То – світ скляної призми.

24

І пси з котами
Вживаються теж мирно.
Приятелюєм,
Неначе щирі друзі,
Одначе, вороги – ми.

25

Ми мешкаємо
Удвох в забутім житлі...
Порозумілись,
Мій дзвінкий цвіркунчику,
З тобою ми відколи?

26

І хто пряде нам
Цю вовчу нитку часу?
Зав'яже вузлик
Непевної надії
І змотує клубочок...

27

Скель прибережних
Високі постаменти
На них епохи
Вирізьблюють щоденно
Свої скульптури.

28

Удвійзі з морем
Ніколи не самотньо –
Тобі уяву
Розбурхує щоразу
Безмежжя, обшир, позем.

29

Щаблі до неба,
Що над бездонним морем
Легкий вітрильник
Ледь води торкається –
Моя зухвала доля.

30

Сприймаю присвят!
Бо тільки вільні душі
У Рідній Вірі.
Присвячення приємлю
Я на своїй дорозі.

31

Небагато хто
На тогобічні скелі
 Ступити може.
Всі решта – тирлюються
На цьому узбережжі.

32

Чому радіти,
Коли весь світ горить наш?
 Сповигі тьмою,
Ми втратимо дорогу
І не відшукаєм світла.

33

Весняне світло
Промите в ранніх росах
 Скликає квіти
Й разом птахів співучих –
У розпалі Великдень.

34

Ця непробудна
Байдужість прибережна
 Скель діориту,
Уламків вапнякових...
Що й грози ігнорує.

35

Оспала тиша –
Не ворухнеться гілка
 Чи десь листочок.
На супокій нарешті
Ніщо не зазіхає.

36

Стихію моря –
Сваволю безберегу
 Нам не приборкати
Ні батоном дошкульним,
Ні пряником солодким.

37

Кого спитати,
Що нас чекає завтра?
 У цьому вирі
Страшної колотнечі
Й суєтності лихої.

38

Колись громи всі
У горлі вулканічним
 Заклекотали,
А їх луна гуляє
І досі в піднебесі.

39

Прямі дороги?
Скрізь – до зірок крізь терни.
 Лишень до пекла
Не заросли дороги –
У намірах шляхетних.

40

Як в нашім небі,
Таких зірок ядраних
 Я ще не бачив,
Хоча уже півсвіту
Зумів перекруїти.

41

У мезозої
Орудє мій заступ,
 Де ще людина
Й ногою не ступала –
Будую піраміду.

42

Цей звук лопати!
В руках – тверда опуклість:
 Здалося, горщик
Я викопав скарбівний.
А то – валун гранітний.

43

У морі хвилі,
Немовби крила птаха.
 Як гряде буря,
Покличуть знятись море
У височинь небесну.

44

Де ви, могили,
На всій морській гладіні?
 Хіба що хвилі
Їх здатні нагадати.
Могильне братське море!

45

Вируй, безодне!
Кипи всіма штормами!
 Не дай спокою
Забуть про дикі жахи
Усіх морських трагедій.

46

Щоразу в рейсі
Додому серце рветься.
 Бентежне серце!
Як же ти рвешся в море,
Коли ти вдома.

47

Простори моря
Не проросли травною,
 Хіба що хвилі
Нагадують гойданням
Ковил степів безкраїх.

48

Козацькі душі
(Зрідні їм – самурайські)
Тепер кигичуть.
То – чайки білокрилі
У просторі і в часі.

49

На лоні моря
Не розкладеш багаття.
Зігріти тіло
Не вдасться вже нікому –
Такі води закони.

50

Дороги моря
Виснажують плавбою
Бувалих бранців,
У кого вільні душі
І помисли прозорі.

51

Не всі вертають
З морських далеких далей,
І рідний берег
Не кожного стрічає
Коханими обіймами.

52

Печаль розвіє
Жадана щира зустріч –
Жага обіймів
Обом про все розкаже.
Яке тяжке чекання!

53

Вночі над морем –
Хіба що яснокрилі
У небі зорі.
Одсончин слід уяви
Болід прокреслить раптом.

54

Вода і берег
Підтримують стосунки,
Такі надійні –
Раптово розладнались
Під рев морської бурі.

55

Співай же, море,
Хвалу предкопращурам,
Що знали Бога.
У плаваннях заморських
Вони десь розгубились.

56

Постадник-вітер
У морі хвиль отари
Не доглядає.
Вони пішли пустопаш –
Чекай морського вовка.

57

Душа придатна
Всі удари сприймати,
Однак бракує
Їй горішнього світла
У найяснішу днину.

58

Бандуру моря
Узявся вечір степу
Перетрудити –
Дзвеніло навіть небо
Своїм наспівом давнім.

59

Скільки б не сипав
Рясний цей сніг у море,
Байдуже – мало
Голодному найдку;
Воно завжди – голодне.

60

Туман серпанку
За глибиною років –
Туга непам'ять.
Час міниться спокійно,
А нас трясє бентега.

61

Розтане в далях
Білобортовий лайнер
І довго-довго
Журба причал тримає,
Леліючи чекання.

62

Застиглим водам
Лінь поворухнутися.
Гаряче сонце
Вже на вечірнім прюзі
Печалиться з журбою.

63

Зима не в гості
Зібралася на південь.
Прибою хвилі
Якісь посіверілі –
Нам пропонують холод.

64

Вночі сьогодні
В час ритуалу зливи
Обвуглилися:
І море, що заснуло,
І місто, що без світла.

65

У чашу моря
Скільки води не лити
Шаленим хлющам,
Не розхлюпнеться море
І з берегів не вийде.

66

Тремтінням листя
Прощається береза
Крислата живність
В осінню пізню пору,
Вітаючи прибої.

67

Бокагий місяць –
Усипище для зерен
(Зірок небесних).
А хто його наповнить?
Хто позбирає розсип?

68

У листопаді
Ніч вихолоді страви
Добенкетує,
А крижані напої
Ретельно закупорить.

69

У мить танення
Холодну бухту півдня
Продмуть норд-ости.
У серце нещадимо
Поселиться надія.

70

Луною в серці
Простугонить по кризі
Коханий голос –
Він і крізь чорні хмари
Єднає серце з серцем.

71

Та я ж твій захист
В час бурі, в час негоди,
Притулок певний
Від злив, туманів, спеки
І лютого морозу.

72

Я дуже хочу,
Щоб розгулялись хвилі –
У їхній мові
Твої слова почую
Про заповітні мрії.

73

За гранню неба,
За гранню вод безмежних
Мої надії
Пішли кудись у безвість –
Їх тільки ти повернеш.

74

Б'є вітер хвилі
На їх шляху далекім,
І не відомо:
Чи за якусь провину,
Чи задля нагороди.

75

Чи плачуть риби?
Цього ми не побачим.
По вінця в морі
Рибних сліз наплакано,
А нам і це байдуже.

76

Інкуrustуюся
І вписуюсь поволі
В рідний краєвид,
Дорога моя земле,
Я – хлібне твоє зерня.

77

Перебираю
Чутливі струни кобзи
І чую – голос
Моїх далеких предків
Відлунюється в крові.

78

Жовна співає
На власнім бенефісі.
В театрі крони
Затіснуваті стіни –
Їй листя аплодує.

79

Майнуло птахом
Щастя мимо подвір'я.
Неодружений,
Нидію і досі я –
У гнізді незатишно.

80

Мов наснилося:
На гору Соболиху
Підіймаюся –
В ній коня золотого
І скарби закопано.

81

Звозили хліба
Полум'я багряного
Погорілого
Озера відсвітом
Всім полям дошкулило.

82

В Кодні голови
Стинали коліївцям...
Наші ж козаки,
Посаджені на палях,
Ревли у Ревичині.

83

На небо виповз
І не боїться впасти
Кукулюх-равлик –
Місяць аж до світанку
Вже звідтіля не злізе.

84

У нашім гаї
Живе дерев уява,
Витає шепіт
І перше здивування
Твоє блакитнозоре.

85

У памку часу
Є карби невігойні –
Їх не залижуть
Усіх прибоїв хвилі.
Найглибші рани згадок.

86

Це – Японія!
Для запилення квітів
Тут штучні бджоли.
Поїзди – безпілотні.
І насипні острови.

87

Підводні міста
В океанних глибинах.
«Розумні міста»
Балакливі роботи
На офіційній службі.

88

Ожльоду нема,
Де взимку сиплеться сніг –
Стало дійсністю
Фантастичне майбутнє –
В сто років попереду.

89

Є в мене брати
За морями-горами
Ї сестри в мене є
У далекій чужині,
Я ж – причаївся вдома.

90

На стернях моря
Покоси хвиль ворущать
Вітри солоні.
Перестаралась буря
Зібрать свої ужинки.

91

Стоїть у жбані
Наче вино молоде,
Та ми розбили
Ще не випиту чашу
Прощань безкінечних.

92

Непокояться
Душі дерев навесні.
Квітне сакура
Перед вікнами в тебе –
Ви стурбовані з нею.

93

На цій прилуці
Стебло деревієве
Уже засохло.
Моєї пісні звуки
Кого тепер збентежать?

94

Ой, рідногоро,
Веселка над тобою!
Скопіювала
Твій контур гарасівка.
Туди нам не дістатись.

95

Спочатку – наклеп,
Безстидні обмовляння...
А там – презирство
Розлюченої зграї
Ї перед юрмою – страта.

96

Остерігайся!
В житті лестивих друзів,
Отрути гада,
Дешевих бліхтрів слави,
Раба й чужих пророків.

97

Вдалеч понесла
Звук бабиного літа
Павутиночка –
Тепер пришити нічим
Тепло до холоднечі.

98

Дніпром славутнім
Тисячоліття плинуть
У кожне серце –
І кожному скресанню
Вторує повідь.

99

Ген, понад нами
Небесне Царство Духів
Безсмертних Предків –
Під ними всі одвічно
Свої шляхи торуєм.

100

І хоку, й танка...
Евтерпа – муза і жона,
Тут поріднились
Поезія-коханка
Ї моя володарка-княжна.

101

А Японія –
Країна сонячної
Надії у днях
Нашої України
На всі віки грядущі.